

Emissie-eisen of emissiereductiedoelen?

Reactie op 'Ontheffingenbeleid in de praktijk' door ir. J. W. Leunk, *H₂O* (29) 1996, nr. 17, pag. 503 e.v.

In het artikel geeft J. W. Leunk een beschrijving van de aanpak voor provinciale ontheffingenbeleid, zoals in de provincie Gelderland ontwikkeld is. Deze zinvolle bijdrage aan de reeds geruime tijd durende discussie over de invulling van het ontheffingenbeleid geeft ons aanleiding tot enkele aanvullingen, zowel in relatie tot de voorgeschiedenis als de inhoud.

Voorgeschiedenis

In punt 2 van het artikel wordt gerefereerd aan de studie die in opdracht van de Randstadprovincies (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Flevoland) en de provincie Gelderland is uitgevoerd door Ingenieursbureau 'Oranjewoud' BV. Deze studie had tot doel bouwstenen aan te dragen voor het provinciale ontheffingenbeleid. Als resultaat van de studie is eind vorig jaar een bouwstenennotitie verschenen, die begin dit jaar is toegezonden aan de waterkwaliteitbeheerders in de betrokken provincies voor ambtelijk en bestuurlijk overleg.

De resultaten van de studie zijn in dat kader ook nader toegelicht aan de Gelderse Zuiveringschappen. Hierna is de, in het artikel, beschreven aanpak voor het ontheffingenbeleid in Gelderland ontwikkeld.

In het artikel wordt gesteld dat het resultaat van de bouwstenennotitie zich laat samenvatten door de woorden 'omslagpunten' en 'beslismodel op basis van basisemissiereductiedoelstellingen'. Deze typering is correct, maar niet volledig. Een derde sleutelwoord in de studie is namelijk 'milieurendementsmethode'. Door 'Oranjewoud' is een milieurendementsmethode gepresenteerd, waarmee het begrip milieurendement operationeel wordt gemaakt voor het provinciale ontheffingenbeleid voor de zorgplicht riolering. Met behulp van deze milieurendementsmethode kan de combinatie van maatregelen bepaald worden die de gewenste emissiereductie voor een gebied realiseert tegen de laagste maatschappelijke kosten. Met nadruk kan worden gesteld dat de milieurendementsmethode een algemeen toepasbare methode is die in belangrijke mate los staat van de bestuurlijke invulling van het provinciale beleid.

De in de bouwstenennotitie genoemde begrippen 'basisemissiereductie' en 'omslagpunt' zijn hulpmiddelen om de milieurendementsaanpak bestuurlijke handvatten te geven.

De, in het artikel gepresenteerde, 'emissiemethode' is te zien als een variant op de door 'Oranjewoud' geïntroduceerde milieurendementsmethode.

Emissiemethode of milieurendementsmethode

Overeenkomsten

Een belangrijke overeenkomst van beide methoden is dat emissie(reductie)doelen en totale jaarlijkse kosten worden gebruikt om het begrip milieurendement operationeel te maken in het kader van het ontheffingenbeleid. Het zal duidelijk zijn dat emissie-eisen en emissie-reductiedoelstellingen bij een gegeven afvalwaterproductie rekenkundig complementair zijn.

Verschillen

Het kenmerkende verschil tussen beide methoden is dat bij de emissiemethode vaste emissie-eisen per lozing worden gehanteerd en dat binnen de milieurendementsmethode getoetst wordt op de emissiereductie voor een (deel)gebied. De, in het artikel door Leunk voorgestelde, emissie-eisen voor IBA's zijn afgeleid van de effluenteisen voor regionale rwzi's, waarbij de eisen voor P- en N-verwijdering maatgevend zijn.

Een kritisch punt hierbij is echter dat de meeste IBA-systemen niet voldoen aan de geformuleerde emissie-eisen. Deze stelling werd onderschreven door meerdere sprekers op het NVA-symposium over IBA-systemen dat in juni jl. werd gehouden (zie verslag in hetzelfde *H₂O*-nummer). De conclusie in het artikel, dat in veel gevallen riolering doelmatiger zal blijken dan toepassing van IBA's, is een direct gevolg van de gekozen emissie-eisen per lozing.

Het realiseren van P en N reductie leent zich bij uitstek voor een gebiedsgerichte aanpak. De milieurendementsmethode biedt de noodzakelijke ruimte om riolering en standaard IBA's optimaal in te zetten. De milieurendementsmethode is bedoeld als hulpmiddel bij het bereiken van consensus over de combinatie van middelen met de laagste maatschappelijke kosten. Deze milieurendementsmethode als onderdeel van het beslismodel voor ontheffingsaanvragen is recent bestuurlijk en ambtelijk geaccepteerd binnen het ontwerpbeleid van de provincie Noord-Holland.

ir. D. Vat *et al.*,
Ingenieursbureau 'Oranjewoud' BV

Naschrift auteur

Het is jammergenoeg niet mogelijk gebleken in Nederland een uniform beleid ten aanzien van ontheffingen aan de gemeenten te presenteren. In Gelderland was voor de milieurendementsmethode niet voldoende draagvlak aanwezig. Voortbordurende op deze methode en andere aanwezige informatie is toen de emissiemethode ontwikkeld die inmiddels in het door Provinciale Staten goedgekeurde Gelders Milieuplan is opgenomen. Dat veel bestaande IBA-systemen niet direct voldoen aan de Gelderse doelstellingen is niet verwonderlijk: de betreffende IBA-systemen zijn doorgaans ontwikkeld of gestoeld op principes die enkele decennia geleden werden ontworpen voor het terughouden/afbreken van organisch materiaal. Tegenwoordig spelen ook andere parameters (met name P en N) een rol. In het kader van Integraal Waterbeheer zullen in verband met aan oppervlaktewater gestelde 'streefwaarden' ook de directe en indirecte emissies van deze stoffen vanuit de verspreide afvalwaterstromen op oppervlaktewater moeten worden gereduceerd. Bij het vaststellen van de emissies is ook gekeken naar wat met (nieuwe) systemen als helofytenzandbedfilters kan worden bereikt. Door tijdig en duidelijk de vereiste prestaties te presenteren kunnen leveranciers en fabrikanten hierop inspelen. En worden problemen dienaangaande in de beheersfase voorkomen.

ir. J. W. Leunk,
Zuiveringschap Oostelijk Gelderland

